

GRAFOANÀ.LISI 1 ANÁLISI TRANSACCIONAL

Francesc Viña/s i Carrera

Professor de Grafoanàlisi aplicada a la Psicologia Social i de les Organitzacions

Director Tècnic -Institut de Criminologia
Universitat Complutense de Madrid
Secció Delegada a la Universitat de Córdoba-

(ponència a les I Jornades de La Grafoanàlisis del Dibuix i l'Escriptura 1995, a Blanquerna, Univ. Ramon Llull)

L' A.T. és un sistema creat pel Dr. Eric Berne mitjan~ant el qual descobreixen en les persones tres sistemes psíquics diferenciats que constitueixen com tres Estats del Jo:

- 1) Exteropsíquic o Pare, és com la veu de la consciència, on s 'han recollit, sobretot a la infància, les principals informacions, el que està bé i el que està malament; és un sistema cultural.
- 2) Neopsíquic o Adult actua com un ordinador, raona, valora i aplica solucions; és un sistema intel.ligent.
- 3) Arquopsíquic o Nen, és com la central elèctrica de l'individu, grava els sentiments i també és on radica la seva predisposició genètica. Els tres sistemes psíquics estan interrelacionats i depenen de les gravacions tant d'informació (guió familiar, educadors, etc.) com de les vivències emotives i temperament per configurar la personalitat i la forma d' exteriorització.

A través de l' escriptura podem descobrir les tendències principals d'exteriorització de ls Estats del Jo. Com que la Grafoanàlisi treballa amb tipologies, hem adaptat les exterioritzacions de ls Estats del Jo de l' A.T. a una tipologia d'origen psicoanalític i pràcticament caracterològic que paral.lelament a l , Eneagrama tan popular ara als EEUU, també identifica 9 tipus bàsics que es poden descobrir per l' escriptura: P (Pare), PC (Pare Còtic),

PN (Pare Nutritiu), A (Adult), PP (Petit Professor), NA (Nen Adaptat), NAR (Nen Adaptat Rebel), NA~ (Nen Adaptat Submís), i NL (Nen Lliure).

L' Anàlisi Transaccional (A.T.) és un sistema psicoanalític avançat (integrador amb la psicologia humanista i el conductisme), creat pel Dr. Eric Berne. Aquest psiquiatre americà el va definir com "un sistema unificat de psiquiatria individual i social", però per la seva facilitat en la comprensió del sistema i utilització pràctica, s'aplica no només a la psicoteràpia, sinó també a altres àrees: l'educativa, la de les organitzacions i les de la salut en general. Jorge Oller Vallejo, primer Analista Transaccional Clínic certificat a Espanya per la "International Transactional Analysis Association", amb seu a Califòrnia defineix l'A.T. com "una teoria de la conducta i interacció humana, amb tècniques per al creixement personal i social".

Mitjançant l'A.T., es descobreix en les persones tres sistemes psíquics diferenciats, que constitueixen com tres estats del Jo (Anàlisi estructural):

Exteropsíquic ("Pare", abreujat "P"), comparable a "Super-Jo"

Neopsíquic ("Adult", abreujat "A"), comparable a "Jo"

Arqueopsíquic ("Nen", abreujat "N;"), comparable a "Allo" .

L' Arqueopsíquic ("Neo" o "N") és com la central elèctrica de l'individu; recull els sentiments, tot el que impressiona des del punt de vista emotiu; aquí es capturen, a través dels sentits, totes les emocions, ja siguin agradables, desagradables, d'alegria, tristesa, gust, dolor, etc..., i, aleshores, és on queda fixada la predisposició temperamental per herència genètica (limfàtic, sanguini, biliós; nerviós).

A través de l'Exteropsique ("Pare" o "P"), es recull la informació de l'exterior. Els sis primers anys de vida són decisius per adoptar una actitud vital positiva o negativa. En aquest sistema (sistema de consciència), reunim les dades que ens informen sobre qui som, quin status tenim, en quina família ens situem, país, religió, etc. Aquí establím totes les nostres referències. És mitjançant aquest sistema que podem arribar a incorporar en la nostra personalitat uns permisos per poder arribar a ser triomfadors o bé arribar a condemnar-nos amb un "Guió" de tipus destructiu.

Per exemple, el nen que ha recollit o interpretat excessius missatges de "no vals res", "ets una porqueria", "sempre molestes", "deixa'ns tranquils", "abans de tenir-te a tu sí que estavem bé i vivíem feliços", etc., aquest tipus de *malediccions* poden provocar una tendència inconscient al comportament i actituds intrapunitives i, en grau elevat, fins i tot autodestructives.

El sistema Neopsíquic ("Adult" o "A") és l'ordinador, recull els sentiments i la informació i aplica solucions. En una persona sana mentalment, tendeix a ser el "director d'orquestra". L'"Adult" valora les emocions del "Nen" i les gravacions del "Pare" i actua en conseqüència. Si l'"Adult" és debíl, es deixara abordar i dirigir pels altres sistemes psíquics d'una forma neurotica, i fins i tot pot arribar, en un extrem, a la psicosi.

Si l'"Adult" és contaminat pel "Pare", llavors apareixen els *prejudicis*; la persona utilitza el potencial d'organitzar idees, unir-les, vincular-les i sintetitzar-les, pero únicament i exclusivament per demostrar de manera justificada una idea preconcebuda carregada d'imposició i desvalorització respecte a una altra o altres persones, grups, entitats, etc. Per exemple, l'autojustificació dels nazis quan al·leguen que els jueus són dolents, perque mitjançant l'usuari s'apoderen injustament del que no és seu, fins al punt de fer perillar la societat, la cultura i la propia identitat d'una població. Per això, exposen casos significatius d'aquesta usura i manca de solidaritat i integritat i amb això provoquen la ira i la justificació de l'atac als jueus, sense pietat, ja que es canvien els papers: els dolents són els jueus.

Quan és el "Nen" qui contamina l'"Adult", llavors la persona abusa de la imaginació en la fantasia i arriba a les falses il·lusions; vol de tal forma assolir aquesta fantasia, que construeix raonaments o connexions aparentment lògiques (propies de l'"Adult"), però al servei d'aquella *idea emotiva* que inconscientment cerca el plaer d'aquella fantasia que ambiciona o també amb una predisposició negativa, el sofriment d'aquella imatge, d'aquell drama o tragedia que, sense voler, esta forjant.

Exemples de l'"Adult" contaminat pel "Nen": el conte de la *lletera* n'és un clar exemple, ja que sembla "raonable" que per la venda de la llet pugui comprar els ous, aconseguir les gallines, després el bestiar i fins la granja sencera, però... desgraciadament per a la pobre lletera, la realitat és ben diferent i, discreta amb la seva imaginació, s'entrebanca i se li trenca la gerra de llet i amb ella totes les seves il·lusions. En la vida real, igual que en els contes infantils, de vegades, en comptes d'enfrontar-se a la realitat, la persona confia massa en la magia i, si connecta la idea que, per exemple, pel fet de portar una determinada peça de roba aquell dia va guanyar aquell premi o, al contrari, tot li va sortir malament, i això ja li ha passat dues o tres vegades, ara pensa que tal peça de roba li porta sort o desgracia.

Si l'"Adult" és fort en una personalitat sana on existeixi una predisposició molt positiva, pot assolir l'estat que s'anomena "Adult integral" (integració harmònica dels tres estats del 10). Així com l'"Adult" és un sistema organitzatiu, intel·ligent però desvinculat de sentiments, ja que treballa científicament mitjançant l'anàlisi i síntesi de dades, l'"Adult integrat" incorpora els altres dos sistemes psíquics "Pare" i "Nen", però sense conflictes, és a dir, aconseguint una personalitat *motivada pel "Nen", aconsellada pel "Pare" i dirigida per l'"Adult"*, que, salvant les distàncies, en aquest cas ("Adult integrat") resultaria homologa a la idea de la "Santíssima Trinitat" (Jesucrist, en relació a "Nen"; Déu Pare, en relació a "Pare"; i Esperit Sant, en relació a "Adult"), tres persones en una i un únic Déu veritable, tres estats del 10 o tres sistemes psíquics i una única personalitat harmònica. Com pot observar-se, l'A.T. no és només una teoria psicològica, sinó que transcendeix a altres camps de les ciències humanes, inclosa la religió, ja que forma part de la filosofia.

Com a exemples practics de l'"Adult integrat", només ens cal observar la vida deIs sants, els místics, les persones que han arribat al desprendiment de tot el que és material, a la renúncia deIs béns terrenals per apropar-se a Déu, sense un sentiment de frustració ni repressions, amb un profund sentiment de felicitat interior; són persones que no han d' estar demostrant res a ningú, no s' imposen pero tampoc °no es deixen portar, han aconseguit superar la intel.ligencia per assolir la saviesa.

Cadascun deIs sistemes psíquics facilita diferents formes d'exteriorització (passen de l'"Anàlisi estructural" a la "Transaccional"), si bé s 'ha de tenir en compte que sempre existeix una interrelació deIs sistemes i que el que intervé més externament per estar més a prop del que és físic és el sistema "Nen" (ja hem parlat abans que suposa la central electrica i és on radica la predisposició temperamental genetica); per això, de la mateixa manera que recollim la informació (que gravarem en el sistema "Pare") a través deIs sentits i que aquests estan d' alguna manera influits pel "Nen", podríem també dir que totes les manifestacions de la personalitat en certa manera procedeixen també del "Nen"; el que passa és que estan canalitzades, censurades o simplement passen pel "colador" del "Pare" i/o "Adult", aconseguint que la pulsio inicial es converteixi en una expressió característica d'un o altre sistema i, precisament pel tipus de manifestació, podem arribar a classificar-les com: "Pare", "Pare Crític", "Pare Nutriu", "Adult", "Petit Professor", "Nen Adaptat", "Nen Adaptat Submís", "N en Adaptat Rebel" i "Nen Lliure" (constitueixen nou tipus que, aplicats a la caracterologia, superarien l'"Eneagrama" que tan de moda s'ha posat als Estats Units). Tot el món té expressions de cadascun deIs estats del Jo, de vegades depen de les circumstancies, de l'interlocutor, de les situacions en que ens trobem, pero, tot i que en determinats moments ens surtin manifestacions d'un o altre estat, existeix una predominant de personalitat que és la que més ens interessa per al tema.

Per poder comprendre cadascuna d' aquestes classificacions a manera de tipologies, s 'ha de tenir en compte l' *actitud vital*. M' explicaré. El "Nen" busca l'"estar bé", pero s' adapta segons el seu guió a les circumstancies, fins i tot al catastrofisme, i la seva manera d' estar bé podra semblar de vegades molt contradictoria.

"Pare", abreujat "P" (recordem que no parlem d'estructures sinó de manifestacions; no és el sistema "Pare", sinó la primera de les seves expressions). Ja hem dit que el "Nen" de qualsevol persona busca "estar bé", però pot passar que les gravacions que ha recollit des de petit en el sistema "Pare", ajudades per la seva predisposició temperamental genètica, facin que hagi adoptat una postura interior de fredir o desconfiança d'allo emotiu, en pro de la seva pròpia fortalesa i consecució de les idees i conducta. Aquesta autosuficiència, per la força de voluntat, li dona el seu propi premi, el seu "sentir-se bé", tot i que sempre amb un implícit retret als altres pel fet de ser debils i deixar-se portar per les emocions (el seu "Nen" està bé [se sent bé] i són els altres els que estan malament [se senten malament]).

Aquesta expressió transaccional de "Pare" s'observa en la *regularitat*, la constància o prossecució de les idees i manera de ser, la valoració d'un ordre establert, la puntualitat i la tradició. En l'escriptura, també observarem aquesta *igualtat* en l'estil, la constància gràfica o, dit d'una altra manera, la homogeneïtat del traç, amb un predomini de la forma sobre el moviment, amb una cadència lleugera sense arribar a ser monotona, una zona mitjana igual, una dimensió gran però uniforme, sense alts i baixos, sense canvis o variacions notables, "sense nervis ni emocions", amb ordre i estabilitat.

"Pare Crític", abreujat "PC", quan ja no és només la suficiència del "Pare", i "estar bé" en relació als altres que "estan malament", sinó que per sentir-se bé necessita que els altres se sentin malament. La *rigidesa* interior que li ha fet assumir el tipus de gravacions en el sistema "Pare", li concedeix només una sortida perquè el "Nen" gaudeixi, canalitzar tota l'autorepressió amb agressivitat als que suposadament no han aconseguit aquesta autosuperació, els inferiors. Per això, el premi o "sentir-se bé" del "Nen" en aquesta exteriorització de "Pare Crític" està en "joestic bé, tu estas malament", és a dir, se sent bé quan la seva posició respecte als altres és superior i la dels altres és inferior, els altres estan malament respecte a ell.

Tal com s'ha dit abans, les exterioritzacions poden ser circumstancials o caracterològiques, és a dir, cadascun de nosaltres pot expressar-se en un moment donat com a "Pare Crític", però no tenir una predominant de "Pare Crític". Per exemple, un nen està a

punt de posar els dits al' endoll i el meu "Pare Crític" li crida de manera impositiva, fins i tot atemorint-lo. Ara bé, quan no es tracta d'una expressió allada o circumstancial, o fins i tot necessana, sinó que s'adopta per sistema, manifestant-se l'individu de manera impositiva respecte els altres, especialment provocant una simbiosi de domini respecte als que considera inferiors, llavors sí, estem ja parlant del "Pare Crític" com a caracter o com a predominant de la personalitat. En certes activitats perilloses, aquest tipus de caracter pot resultar de vegades bastant efectiu, ja que la supervivencia pot dependre de la disciplina. Per altra banda, també és tacil que persones que per la seva professió donin ordres als altres, desenvolupin un major grau de "Pare Crític".

Quan el "Pare Crític" és excessiu pot provocar fins i tot determinats "jocs psicologics", com el de "t'he atrapat, fill de...", que consisteix a deixar preparada una trama, com podria ser la temptació de diners a la visa, el cotxe obert, donar facilitats aparentment, per després agafar el subjecte que ha caigut en la temptació (la trama) i castigar-lo, demostrant que "jo estic bé, tu estas malament".

Són expressions propies del "Pare Crític" la utilització de termes com: "has de", "no has de", "calla", "fes el favor de", "t'ho tinc dit", "estic fart de repetir-te mil vegades que...", "qui la fa la paga", "les dones són", "el s homes són", "els negres són". En l'escriptura predomina la *rigidesa grafica* estatica i linial, l'eix vertical (predomini de traços forts de dalt a baix), pressió dura, barres de "t" altes, triangulacions.

"Pare Nutritiu", abreujat "PN". En contraposició al "Pare Crític" i de l'arrel del "Pare" ("jo estic bé, tu estas malament"), tenim una altra faceta impregnada de paternalisme (en el sentit material; predomini d'"*anima*" (Jung) sobre l' "*animus*" (Jung) del "PC"), es genera d'una autoconsideració de persona protectora de ls altres, ja sigui perque el seu temperament era fort pero suau, perque es tractava de la germana gran, perque va descobrir que els debils sempre s' emparaven en ell, perque l' omplia el reconeixement de ls més petits, etc. En qualsevol cas, la persona adopta, com en totes les modalitats de pare, el "jo estic bé, tu estas malament", pero en aquest cas seria: "pobret, jo estic bé i t'ajudaré perque tu estas malament".

Aquesta posició simbiòtica d'ajuda al debilitat pot ser molt lloable i afavorir fins i tot vocacions de tipus religiós, d'assistència social, en el camp de la medicina, de l'ajuda als marginats, els pobres, el tercer món, però si la tendència és excessiva i no està harmonitzada amb els altres estats del Jo, i especialment controlada o dirigida per l'"Adult", pot passar que la persona provoqui precisament aquesta simbiosi de forma artificial, és a dir, provoqui debilitats o inútils, per ajudar-los i reafirmar un cop més "joestic bé, tu estàs malament" ("necessites la meua ajuda per sobreviure"); sense ser-ne conscient, el "Pare nutritiu" excessiu pot impedir que una altra persona faci les coses per si mateixa, que descobreixi les seves capacitats, que pugui fins i tot aprendre dels seus errors, que s'equivoqui per rectificar; al contrari, li dona totes les facilitats, tot ja fet, perquè no s'enfronti a les dificultats de la vida, però en el fons li està donant uns missatges subliminars de: "ets petit", "ets debilitat", "no podràs amb això", "és massa per a tu", i, per últim, "sempre em necessitaràs", "només pots tenir la seguretat que jo et doni".

Tal com hem vist, les expressions del "Pare Nutritiu" són sempre aparentment protectores: "no t'amolis", "et donaré un cop de mà", "pots comptar amb la meua ajuda". En l'escriptura: a més d'engrandir la zona mitjana i amb un cert espai interlletra, és curvilínia, amb pressió però suau, sense angles, inclinada a la dreta i amb ovals també oberts a la dreta i gestos en para-sol o "protegint" les lletres següents en suau corba.

"Adult", abreujat "A", quan la persona es confia més de la seva intel·ligència que de les seves gravacions i emocions, no es recolza en l'autosuficiència per prejudicis o gravacions assumides, ni per deixar anar els sentiments, sinó que parteix d'una actitud vital en *horitzontal*, "joestic bé, tu estàs bé", no en *vertical*, "jo bé, tu malament" o "jo malament, tu bé". El fet de partir d'aquesta premissa d'igual a igual, li permet treballar amb efectivitat, triar encertadament, prendre iniciatives, no deixar-se influir de manera subjectiva i no perdre el temps en "jocs psicològics" de tipus destructiu. Aquest tipus de personalitat es va poder originar gràcies al fet que va recollir una sèrie de permisos que el van deixar "pensar", valorar els conceptes, reflexionar i autocríticar-se en un sentit constructiu, posar en dubte les pròpies gravacions per donar opció a altres possibilitats, donar lloc a altres

veritats, ser conscient deIs propis sentiments i deIs sentiments deIs altres, respectar-se a si mateix com als altres, atorgant-se tanta importància a si mateix com als altres. L'"Adult" és el més apte per acostar-se en cada qüestió a la realitat i entendre-la, ja que procura desvincular la idea de la càrrega emocional i veure-la com una cosa sobre la qual pot intervenir-hi i mitjançant la qual pot enriquir la seva personalitat.

Les expressions de l'"Adult" no porten una càrrega de domini, ni d'infravaloració, ni són emotives; són indicacions aseptiques, premisses i postulats, anàlisis i conclusions, connexions lògiques, induccions i deduccions, adopten frases i paraules com: "és lògic que", "pot resultar convenient", "analitzem primer el contingut i després en parlarem", "examinarem la qüestió". "li facilitaré una resposta després de conèixer degudament el cas". La seva escriptura és pròpia de l'autocontrol! de qui sap sacrificar-se per assolir millors fites, és a dir, de qui cerca l'equilibri gràcies a la força de voluntat. Per això, efectivament, trobarem una distribució del text equilibrada, sense desproporcions, una bona organització espacial, no hi sobren ni hi falten espais, una dimensió sobria, una suficient tensió als traços, formes simplificades o senzilles, velocitat ràpida però sense precipitar-se, direcció horitzontal, inclinació vertical i continuïtat rítmica.

"Petit Professor", abreujat "PP". Quan no existeix l'autosuficiència del "Pare", ni l'autocontrol "Adult", però la persona ha après a desenvolupar la intel·ligència en la recerca de la seva pròpia satisfacció de "Nen", és quan pot aparèixer l'actitud vital de "jo estic malament, però busco la manera d'estar bé", que en realitat és "jo estic bé quan jo estic malament, però busco la manera d'estar bé" (tots els estats del Jo tendeixen que el seu "Nen" se senti bé, però cadascun ho aconsegueix a la seva manera, fins i tot estant malament). El "Petit Professor" en un *nen l'est* suposa l'astúcia, l'habilitat, la creativitat, la manipulació, i ho desenvolupa la persona en la infantesa a fi de protegir-se de les directrius deIs més grans, a fi d'aconseguir una certa independència donat l'aparença de complir i de ser un nen bo. Aquesta postura, com totes les altres expressions deIs estats del Jo, està latent en cadascun de nosaltres. Ara bé, pot convertir-se també en el caràcter predominant i llavors estaríem davant d'una personalitat que sempre s'autoprotegeix, que busca el màxim benefici amb el mínim esforç, que es camufla encalçat, que és hàbil per manipular els

altres, que amaga els seus sentiments per por que descobreixin el seu petit "jo" vulnerable, però a qui li agrada saber-ho tot sobre els altres; té la curiositat d'un detectiu, l'astúcia d'un lladre, la hipocresia d'un diplomàtic i la creativitat d'un artista.

Les expressions del "PP" són de tipus manipulador o bé evasiu com: "bé, sí, però ja ho veurem...", "em sembla bé, tot i que no depen de mi...". L'escriptura és sobretot filiforme, gladiolada, ràpida-precipitada, sense completar les paraules, sinuosa, buclada o anellada, en arcs.

"Nen Adaptat", abreujat "NA". Quan les gravacions recollides en el sistema "Pare" han estat massa imperatives per al mateix "Nen", en el sentit de no donar-li opcions per autoafirmar-se o sentir-se lliure, únicament el semafor està verd per sentir-se bé quan està malament i són els altres els que estan bé ("joestic bé quan joestic malament i tu estas bé"). Aquesta pressió que porta constantment en les gravacions del "Pare", fa que el "Nen Adaptat" se senti molt vulnerable: tot l'impressiona i tot l'afecta; la seva inseguretat fa que s'introverteixi i que tendeixi a tancar-se en si mateix en la recerca de l'autoprotecció, de seguida se sent culpable de qualsevol cosa per acció o omissió, però això fa que també desconfi dels altres, ja que per la seva culpa se sent malament, i per això busca la soledat. També el tipus de professions que prefereixen són de tipus solitari, però sense haver de demostrar una gran iniciativa ni responsabilitat. Els agrada, per exemple, el treball d'ajudant de laboratori, de biblioteca, de museu, entre altres.

El "NA" es mostra dubitatiu en les seves expressions: "sí, no ho sé, el que li sembla millor", "ara noestic segur, a veure que li sembla?", "voldria fer això, però no sé si podré aconseguir-ho", "m'esforçaré molt, però no sé si ho aconseguiré, no n'estic segur, és que és molt difícil, no crec que ho aconseguixi". L'escriptura del "NA" és també vulnerable, la introversió el porta a situar-se més a la banda esquerra del full i amb dificultat per arribar al marge dret, la dimensió reduïda, inhibida o suspesa en els finals de lletra i paraula, pressió poc ferma, velocitat irregular sense aconseguir desenganxar-se, la direcció amb tendència als salts sobre la línia de base, *scattante* o donant botes, i la inclinació irregular, especialment vacil·lant.

"Neo Adaptat Submís", abreujat "NAS". El "Nen Adaptat" adopta aquesta submodalitat quan, pel tipus de gravacions i predisposició temperamental, assumeix de tal manera el seu "estar malament", que l'adopta com a posició vital i recurs per treure'n partit en bent, [ici propio La postura resultant seria: "ja que jo estic malament, tu que estas bé tens l'obligació d'ajudar-me". El "NAS" causara precisament una aparença de docil i submís, de complaent a la voluntat dels altres, de suau i fins i tot afectuós, com si es tractés d'una nena, pero, com que es reconeix *desvalgut*, fara pagar també aquesta submissió amb l'exigència que els altres li resolguin els embolics. És fícil que quan el "NAS" adopta ja una postura caracterològica, i fins i tot és excessiu, faci servir "jocs psicològics" com "pota de pal"; en aquest tipus de joc, el jugador es fa la víctima perquè és com un esguerrat i s'aprofita de la seva condició fent llastima als altres.

Les expressions del "NAS" són també d'una aparent minusvalua: "de seguida i hi porto, pero no em renyi, sóc molt sensible", "no he pogut acabar-ho pero li juro que ho tindrà demà, és que m'ha passat una desgracia, no ha passat res, pero podria haver estat molt greu", "em compren vostè?", "sí, senyor, qui paga mana", "sí, vostè té raó, qui és amo govema", "perdoni l'atreviment, podria donar-me per mis per...", "li suplico...", "per caritat...", "tingui compassió de mi", "faré el que sigui, pero per favor concedeixi'm...". L'escriptura del "NAS" tendeix a la suavitat, pero alhora és passiva, no existeix força; al contrari, ens trobem amb una pressió fluixa i tova, amb formes rodones o corbes, pero sense tensió, amb deformacions o abonyagaments, amb una velocitat lenta a pausada, una direcció descendent.

"Neo Adaptat Rebel", abreujat "NAR". Així com el "NA" podia adoptar la posició de blanesa i submissió, com si la predominant fos d' "*anima*" (Jung), pot també adoptar una postura més baronívola en el sentit junguina i carregar-se de ressentiment, viure permanentment ressentit. Ja no suposa l'aprofitar-se de l'"estar malament", sinó de "venjar-se". La seva posició vital sera, doncs, "jo em sento bé, quan et fastigues" (perquè "jo estic malament, tu estas bé"), "no acceptaré que m'ajudis i et frustraras", "em rebel·laré a les teves imposicions", "no aconseguiras sotmetre'm". El que és dolent d'aquestes postures del

"NA" és que sempre existeix una simbiosi per la qual el subjecte es mostra o bé submís o bé rebel, pero no és autonom, sempre necessita o un "Pare Nutritiu" que l'empari, o un "Pare Crític" perquè el fastiguegi...

Són expressions del "NAR": "no em dóna la gana", "aguanta't", pero que s'ha cregut, que som maquines o que", "reivindico el meu dret de...", "no penso col.laborar fins que no em concedeixin el que he demanat". L' escriptura del "NAR" es caracteritza per l' estretor o atapei'ment de les lletres, els angles cap amunt, inclosos els ovals amb angle cap amunt, la pressió de baix, a dalt i, molt especialment, pels trets en diagonal ascendents, per exemple les barres de "t".

"Neo Lliure", abreujat "NL". La persona que no té gravacions en el sistema "Pare" que limiten l' actuació del "Nen", o bé que ha decidit fer cas omís d' aquestes perquè resulten massa contradictories (casos de psicopatia), desenvolupa el seu "Nen" sense prohibicions, deixa anar la recerca del plaer instintiu, nutritiu, de moviment, de decisió, ha adoptat la posició vital de "joestic bé, al marge de com estiguin els altres". Certament, els altres no li importen, és espontani i natural, pero capriciós i egoista, els seus sentiments són els propis d'un nen, els seus gustos i tendències també tenen alguna cosa d'infantil, ja que la vida és un joc per a ell, res va seriosament, tot és aventura; la seva filosofia és l' hedonisme, s'ha de gaudir sempre, i si aconseguix aquest gaudiment, pot ser fins i tot generós, ja que li agrada que els altres el secudin i l' ambient sigui propici, pero quan se sent malament no pot suportar que els altres siguin feliços o estiguin contents, tot el món ha d' estar també trist.

Són expressions del "NL": "va, divertim-nos!", "uaaaauuu, això és divertidíssim!", "estic al.lucinat, és fantàstic!". L'escriptura del "NL" tendeix, com el tipus, a l'anarquia, és desorganitzada, amb canvis de dimensió, creixent, amb relleu o amb grumolls, fusiforme o bruta, formes mixtes, inestable, variable, inconstant, pero sempre expansiva, sense inhibicions.

* * *